

Превод от немски език

ФИНАНСИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Средствата за социално осигуряване на първа линия се събират от вноските, които се плащат от осигурените лица – при работещи на трудов договор и от техните работодатели. За пенсиите на самоосигуряващите се в областта на занаятите също се отпускат средства от данъчните постъпления на упражняващите занаят и самоосигуряващите се, за пенсиите на фермерите се изразходват суми от специален налог за селско и горскостопански предприятия. Ако тези приходи на пенсионното осигуряване не стигнат за пълното покриване на изплащаните пенсии, държавата гарантира вноската от общите данъчни средства под формата на допълнително финансиране. Размерът на вноските на служител и неговия работодател зависи от осигурителната основа и съответната осигурителна ставка.

Осигурителни ставки	Общо	Дял на работодателя	Дял на осигурения	Осигурителни ставки	Дял на осигурения
Работещ на трудов договор				Самоосигуряващи се в занаятите	
а) в здравното осигуряване				а) в здравното осигуряване	7,65 %
Чиновници	7,65 %	3,83 %	3,82 %	б) в осигуряването срещу трудова злополука*	8,20 евро
Работници	7,65 %	3,70%	3,95 %	в) в пенсионното осигуряване	17,50 %
Свободно наети	7,65 %	3,78 %	3,87 %	Нови самоосигуряващи се	
Държавни служители	7,65 %	3,55 %	4,10 %	а) в здравното осигуряване	7,65 %
б) в осигуряването срещу трудова злополука				б) в осигуряването срещу трудова злополука*	8,20 евро
Работници и чиновници				в) в пенсионното осигуряване	17,50 %
Свободно наети	1,40 %	1,40 %	-	Самоосигуряващи се свободни професии	
Държавни служители	0,47 %	0,47 %	-	а) в здравното осигуряване	7,65 %
в) в пенсионното осигуряване				б) в осигуряването срещу трудова злополука*	8,20 евро
Работници и чиновници				в) в пенсионното осигуряване	20,00 %
Свободно наети	22,80 %	12,55 %	10,25 %	Фермери	
Миньори	28,30 %	18,05 %	10,25 %	а) в здравното осигуряване	7,65 %
				б) в осигуряването срещу трудова злополука*	1,90 %
				в) в пенсионното осигуряване	15,25 %

Максимални осигурителни основи 2011 г.		
Закон за общо социално осигуряване	Здравно осигуряване, пенсионно осигуряване и осигуряване за трудова злополука	4 200 евро
Закон за общо социално осигуряване	Свободно наети Договорени извънредни плащания	4 200 евро
	Без договорени извънредни плащания	4 900 евро
Закон за социалното осигуряване в занаятите	Здравно осигуряване и пенсионно осигуряване	4 900 евро
Закон за социалното осигуряване на фермери	Здравно осигуряване, пенсионно осигуряване и осигуряване за трудова злополука	4 900 евро
Закон за здравно осигуряване и осигуряване за трудова злополука на държавни служители	Здравно осигуряване	4 200 евро

Осигурителни основи

Основата за изчисляване на вноски е дохода на осигуреното лице; при фермерите вноските по принцип се изчисляват от стойността на добива (единична стойност) на предприятието, която се определя от финансовата служба с цел начисляване на поземлен данък.

За изчисляване на осигурителните вноски обаче се взема дохода до определена максимална граница (максимална осигурителна основа). От малките доходи по принцип не се удържат вноски за здравно и пенсионно осигуряване, съгласно Закона за общо социално осигуряване.

Гранични малки вноски, от които не се удържат вноски:
месечно 374,02 евро, дневно 28,72 евро.

В Закона за социалното осигуряване в занаятите (самоосигуряващи се) при здравното и пенсионното осигуряване има минимална осигурителна основа. Тя възлиза на месечно 667,02 евро в здравното осигуряване и 743,20 евро в пенсионното осигуряване за занаятчии и 537,78 евро месечно за „нови“ самоосигуряващи се, за които това е основната професия. Според Закона за социалното осигуряване на фермери (фермери) по принцип има задължение за здравно или пенсионно осигуряване само когато единичната стойност надвишава 1 500 евро. И в Закона за социалното осигуряване на фермери има минимална осигурителна основа. За управители на предприятия тя възлиза на месечно 690,19 евро в здравното осигуряване и 374,02 евро в пенсионното осигуряване.

Държавни служители

Държавните служители са здравно осигурени и осигурени за трудова злополука, но не и пенсионно осигурени. Те получават пенсия от държавата и им се удържат пенсионно вноски според Закона за пенсиите.

Пенсионери

За здравното осигуряване на пенсионерите се предоставят суми от средствата на пенсионното осигуряване.

От самите пенсионери се удържа вноската от 5 % от пенсията им (от пенсиите на сираци не се удържат вноски). Тази осигурителна ставка важи заедно с 0,1 % допълнителна вноска за финансиране на застрашени от трудова злополука дейности в здравното осигуряване.

ДОБРОВОЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Здравно осигуряване

- **Самоосигуряване в здравното осигуряване**

Лица, които не са задължително осигурени и живеят в страната, могат сами да се осигуряват здравно. Месечната вноска е между 49,85 евро и 357,48 евро (2011 г.).

- **Осигуряване на студенти**

Студентите се осигуряват без удържане на вноски чрез родителите си, но максимум до навършване на 27 години. След това могат сами да се осигуряват здраво, ако постоянното им местожителство е в Австрия. Ако отговарят на условията за намалената студентска тарифа, месечната вноска възлиза на 49,85 евро.

- **Самоосигуряване при минимално заплащане**

Лица, които поради минималното си заплащане не са с пълно осигуряване, могат сами да се осигуряват здравно и пенсионно, ако живеят в страната. Тази месечна вноска възлиза на 52,78 евро (2011 г.).

Осигуряване за трудова злополука

- **Самоосигуряване**

Самоосигуряването за трудова злополука е възможно за:

- Самоосигуряващи се без задължително осигуряване, ако работата им е в страната.
- Преподаватели в учебни центрове, професионални училища и др., ако живеят в страната и не са задължително осигурени.

- **Увеличено осигуряване**

Самоосигуряващите се, членовете на икономическа камара или новите самоосигуряващи се имат възможност да придобият по-високи суми от осигуряването за трудова злополука, ако плащат доброволно увеличени осигурителни вноски.

Пенсионно осигуряване

- **Продължаване на осигуряването**

По принцип в пенсионното осигуряване е предвидена възможността за доброволно продължаване на осигуряването. Условие за това е, възползващият се от правото си на продължаване на осигуряването да може да удостовери определен размер на периоди с предварително осигуряване.

- **Самоосигуряване**

Ако дадено лице все още няма или има недостатъчни периоди на предварително осигуряване, ако постоянното му местожителство е в страната, то може да придобие право на продължаване на осигуряването чрез самоосигуряване.

Тази форма на доброволно осигуряване дава възможност на лица, които никога не са работили на договор със задължително осигуряване (например домакини), да придобият собствено право на пенсия.

Здравно осигуряване

- самоосигуряване

Специална форма:

- осигуряване на студенти
- самоосигуряване при минимален доход

Осигуряване за трудова злополука

- самоосигуряване
- увеличено осигуряване

Пенсионно осигуряване

- продължаване на осигуряването
- самоосигуряване
- самоосигуряване при минимален доход
- самоосигуряване за периоди на грижа за дете с инвалидност
- самоосигуряване за периоди на обучение
- самоосигуряване за периоди на грижи за близък роднина
- увеличено осигуряване

Разликата

Задължително осигуряване

- Не се декларира желание на осигурения
- Прилага се поради изисквания на закона
- Не зависи от регистрация (осигурителното отношение се осъществява и без регистрация в здравното осигуряване)
- Финансиране чрез вноски от работодател и служител.

Доброволно осигуряване

- Декларира се желание на осигурения
- Започва с подаване на декларация (заявление)
- Осигурителното отношение се осъществява само след регистрация в здравното осигуряване
- Самостоятелно финансиране от осигурения

- **Самоосигуряване при минимален доход**
(виж процедурите при здравно осигуряване)

- **Самоосигуряване за периоди на грижа за дете с инвалидност**

Лица, които живеят в страната и се грижат за дете с инвалидност, с което живеят в общо домакинство, поради което изцяло са посветили на това работните си сили, имат възможност до 40-тата година на детето им да се самоосигуряват за пенсия. Вноските се плащат от компенсационен фонд за семейно субсидиране.

- **Самоосигуряване за периоди на обучение**
(виж процедурите при осигуряване съгласно Закона за общите пенсии)
- **Самоосигуряване за периоди на грижи за близък роднина**

Лица, които подпомагат близък роднина с пари от минимум 3-та степен, могат да се самоосигуряват, ако живеят в страната. Вноските са изцяло за сметка на съюза.

- **Увеличено осигуряване**

Друга форма на доброволно осигуряване е увеличеното осигуряване. В социалното пенсионно осигуряване се удържат вноски само до максимална осигурителна основа (2011 г: месечно 4 200 евро). От това следва, че и размерът на пенсията няма да превиши определена стойност. За гарантиране на по-висок размер на пенсията (това

е в интерес по-специално на осигурени с доход доста над максималната осигурителна основа) има възможност за доброволно увеличено осигуряване.

Вноски

Осигуреното лице може напълно свободно да избере размера и датата на плащане на вноските за увеличено осигуряване. При всички случаи не може да се прехвърля годишна максимална граница, която за 2011 г. възлиза на 8 400 евро.

Суми от увеличеното осигуряване

Увеличеното осигуряване гарантира повишаване на сумата (допълнителна пенсия), която се изплаща към пенсията; както и пенсията, тази сума се плаща 14 пъти годишно и с всяко увеличение на пенсията се повишава със същия процент.

Влияние върху наследствената пенсия

И наследниците се възползват от сумите от увеличеното осигуряване. Вдовиците (вдовците) получават 60 %, сираците без един родител 24 %, а сираците без двама родители 36 % от допълнителната пенсия. **Вноските и сумите са с данъчни облекчения.** Повече информация можете да получите от Вашето пенсионно осигуряване.

Специална увеличителна сума

Специалната увеличителна сума се прилага за вноски, които се удържат за доброволно увеличено осигуряване. Принципът съответства на плащане на вноски за частен пенсионен фонд. За определяне на размера на специалната увеличителна сума вноските за увеличено осигуряване в съответните години се повишават със съответстващия на времето на плащането им фактор за повишение.

ПРИМЕР

Осигурен мъж, роден на 11-ти октомври 1946 г., навършил 65 години на 11-ти октомври 2011 г.; пенсия за възраст с ден на падеж 1-ви ноември 2011 г.:

Година на плащане на вноски	Възраст на осигурения	Платена вноска в евро	Фактор за повишение	Осигурителен математически фактор	Месечна допълнителна пенсия
2001	55	1 500,-	1,154	0,00846	14,64
2002	56	1 500,-	1,143	0,00825	14,14
2003	57	1 500,-	1,138	0,00803	13,71
2004	58	1 500,-	1,126	0,00778	13,14
2005	59	1 500,-	1,109	0,00751	12,49

Платените в примера суми от 2001 до 2005 г. в размер на общо 7 500 евро водят до месечно увеличение на пенсията от **68,12 евро**.

СОЦИАЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

Плащания за здравно осигуряване получават

- осигурени лица

- членове на семейството, които нямат собствено законово здравно осигуряване.

Членове на семейството

Като членове на семейството тук се имат предвид съпруг/а и децата на осигурено лице, при определени условия и родителите и други роднини на осигуреното лице (например внуци и доведени деца), както и партньори на лицето, които живеят в общо домакинство с осигурения от минимум десет месеца и отговарят на определени допълнителни условия.

Децата се водят членове на семейството до навършване на 18 години; над тази възрастова граница са такива само ако следват или учат професионално образование. За студенти по правилно важи възрастова граница до навършване на 26 години. За деца, които поради заболяване или недъг са нетрудоспособни, правото на здравно осигуряване не е ограничено във времето.

Лица с гарантирано социално здравно осигуряване за 2010 г.

8,3 милиона лица или 99,3 % от населението

Работещи и доброволно осигурени 46 %

Членове на семейството 25 %

Други 4 %

Пенсионери 25 %

Услугите с един поглед

- **заболяване**
като гарантирани услуги
 - Медицинска помощ
 - Медикаменти
 - Медицинско обслужване вкъщи
 - Психотерапия
 - Клинична психология
 - Медицинска рехабилитация
 - Ерготерапия
 - Болнични грижи
- **като парична помощ**
 - болнични
- **превенция**
 - паспорт майка-дете
 - прегледи на младежите
 - профилактични прегледи
 - превенция на здравето
- **Собствени учреждения**
- **Множество други услуги**
- **Майчинство**
 - болнични грижи

- седмични пари

МАЙЧИНСТВО

Осигуряването за майчинство обхваща бременността, раждането, както и последиците след това.

Право на пари за майчинство имат осигурените лица и членовете на семейството. Здравното осигуряване гарантира обслужване в болница или родилен дом за максимум десет дни. Ако по време на бременността или раждането настъпят усложнения, поради които е необходим по-дълъг болничен престой, той се поема на основание болнично лечение.

Жени, които работят на трудов договор трябва да бъдат пуснати в отпуск от работодателя през последните осем седмици преди предвидения термин за раждане, съгласно Закона за защита на майките (същевременно по закон съществува значителна защита от уволнение).

Седмични пари

През последните осем седмици преди предвидения термин за раждане, за деня на раждането и за първите осем седмици след раждането на осигурените жени се плащат седмични пари. В някои случаи – например ако при започване на работа са застрашени живота или здравето на майката или детето – забраната за работа и срокът за плащане на седмични пари се удължават.

Седмичните пари трябва да обезпечават напълно получаваната преди работна заплата. За изчисляване на седмичните пари се взема нетната работна заплата от последните три месеца. За самоосигуряващи се при нископлатена работа седмичните пари са фиксирана сума (2011: 8,00 евро на ден). Правото на седмични пари е налично докато осигуреното лице има право на получаване на възнаграждението си. Здравното осигуряване получава от семейния фонд 70 % от разходите си за седмични пари.

Самоосигуряващи се

Самоосигуряващите се в областта на занаятите и фермерите имат право на помощи като заплащане или седмични пари, съгласно Закона за социалното осигуряване в занаятите и Закона за социалното осигуряване на фермерите, а именно в размер на 26,26 евро на ден по време на целия законов период, както е и при майките на трудов договор.

Детски надбавки

При раждане след 1-ви януари 2002 г. детските надбавки заместват досегашните т. нар. пари за отглеждане на дете. Детските надбавки за семейна помощ, която се гарантира независимо от предишната трудова дейност или задължително осигуряване. Това означава, че и групите, които до момента не са получавали пари за отглеждане на дете, като домакини, студентки, самоосигуряващи се, фермерки, жени с ниско заплащане и свободни професии, вече ще получават надбавки. Даден родител има право на надбавки за детето си, доколкото за това дете има право на такива помощи.

От 1-ви януари 2010 г. за детските надбавки има пет различни варианта за плащане за раждане след 30-ти септември 2009 г.:

1. Детски надбавки се плащат максимум до навършване на 36-тия месец на детето, ако двамата родители се редуват при поемането на родителските грижи, в противен случай – до 30-тия месец на детето. Детските надбавки са в размер на 14,53 евро на ден.

2. Детски надбавки се плащат максимум до навършване на 24-тия месец на детето при редуване на родителските грижи от страната на двамата родители, иначе до навършване на 20-тия месец на детето. В този случай сумата е 20,80 евро на ден.

3. Детски надбавки се плащат максимум до навършване на 18-тия месец на детето при редуване на родителските грижи от страната на двамата родители, иначе до навършване на 15-тия месец на детето. В този случай сумата е 26,60 евро на ден.

4. Детски надбавки се плащат максимум до навършване на 14-тия месец на детето при редуване на родителските грижи от страната на двамата родители, иначе до навършване на 12-тия месец на детето. В този случай сумата е 33,00 евро на ден.

5. Зависимите от дохода детски надбавки се плащат максимум до навършване на 14-тия месец на детето при редуване на родителските грижи от страната на двамата родители, иначе до навършване на 12-тия месец на детето. По принцип възлизат на 80 % от последния нетен доход, при всички случаи минимум 33,00 евро на ден с ограничение от максимум 66,00 евро на ден.

Надбавката към детските е трансформирана в допълнителна помощ. За раждания след 1-ви януари 2010 г. осигурените могат да получат общ вариант за максимум една година след подаване на заявлението за допълнителна помощ към детските в размер на 6,06 евро на ден.

При получаване на детски надбавки и допълнителна помощ са предвидени граници на допълнителния доход за други приходи.

Собствени институции на здравното осигуряване

Обща болница

управлявана от Виенската областна здравна каса
(болница Хануш)

Специализирани болници

(за здравна превенция и рехабилитация) управляват:

Долноавстрийската областна здравна каса	1
Осигурителният институт на служителите в публичния сектор	4
Социално-осигурителният институт в областта на занаятите	3

Лечебни домове и лечебници управляват:

Горноавстрийската областна здравна каса	2
Професионалната здравна каса на Виенските транспортни предприятия	1
Осигурителният институт за железниците и рудодобива	2
Осигурителният институт на служителите в публичния сектор	2

Почивни и оздравителни домове управляват:

Горноавстрийската областна здравна каса	1
Залцбургската областна здравна каса	1
Осигурителният институт за железниците и рудодобива	2
Осигурителният институт на служителите в публичния сектор	1

Австрийските здравни осигурители предоставят на осигурените лица

40 общи амбулатории

82 стоматологични амбулатории

30 други лечебни заведения (детски и младежки амбулатории, служби за превенция и прегледи на младежи)

Положение от 31-ви декември 2010 г.

Социално пенсионно осигуряване

Услугите в резюме

- Пенсия за възраст
- Предварителна пенсия за възраст при дългогодишно осигуряване
- Пенсиониране в година по желание на пенсионера
- Пенсия за тежка работа
- Пенсия поради намалена трудоспособност (неработоспособност)
- Наследствена пенсия
- Рехабилитационни мерки
- Здравна превенция

За получаване на пенсия, в хода на трудовия си живот лицата трябва да са придобили достатъчен брой осигурителни месеци и да отговарят на определени предпоставки за правото на пенсиониране.

От 1-ви януари 2005 г. има съществена промяна в австрийската пенсионна система, а именно чрез въвеждане на **ориентирана към работната ефективност, лична пенсионна сметка**. В тази сметка се отчитат правото на пенсия (кредитите) на осигурения.

Като основа за единно пенсионно право на всички работещи служи **„Общия пенсионен закон“ (ОПЗ)**, съществен елемент от който е и тази пенсионна сметка.

Осигурените лица, които са родени преди **1-ви януари 1955 г.** – с малки изключения – не са засегнати от ОПЗ и техните пенсии и след 1-ви януари 1955 г. се определят съгласно Закона за общо социално осигуряване, Закона за социалното осигуряване в занаятите, Закона за социалното осигуряване в свободните професии, респективно Закона за социалното осигуряване на фермерите (стари пенсии).

Осигурителни периоди за „стари пенсии“

Като осигурителни периоди важат всички периоди, които влияят при констатирането на правото за пенсия. Според реализацията осигурителните периоди се делят на

- периоди на плащане на вноски
- в задължителното осигуряване и
- доброволно осигуряване, както и
- признати периоди

Периоди на плащане на вноски в задължителното осигуряване

Това са периоди на работа със задължително осигуряване като служител или чиновник, като самоосигуряващ се или фермер.

Периоди на плащане на вноски в доброволно осигуряване

Това са периоди, придобити чрез доброволно плащане на вноски (самостоятелно или допълнително осигуряване).

Признати периоди

Признатите периоди са осигурителни периоди, за които по принцип не се предвижда събиране на вноски. Става дума за периоди, в които лицето не е било в състояние или е било възпрепятствано да плаща вноски. Например“

- ученик/студент след навършване на 15 години,
- запас/военна служба: максимум 30 месеца от службата се признават като осигурителни периоди от задължителното осигуряване при предварително пенсиониране при дългогодишно осигуряване,
- плащане на седмични пари,
- периоди на майчинство: максимум 48 месеца на дете (при раждане на близнаци, тризнаци и прочие до максимум 60 месеца),
- болнични от 1-ви януари 1971 г.
- помощи за безработица (помощи за нуждаещи се) от 1-ви януари 1971 г.

Исключение:

Периодите в училище/университет се зачитат за право на пенсия и при изчисляване на личната пенсия само тогава, когато за тях са плащани вноски.

Вноската за един месец посещаване на средна степен (например търговско училище) или по-висока степен (например гимназия) и за един месец посещаване на университет за 2011 г. е 957,60 евро. След 40-тата година на осигуреното лице за родените преди 1-ви януари 1955 г. се събира и допълнителна вноска за риск. Възможно е плащане на вноски. Чрез събирането на вноски периодите в училище/университет се броят за осигурителни периоди от задължителното осигуряване.

Осигурителни периоди съгласно Общия пенсионен закон (ОПЗ)

За осигурени лица, родени след **1-ви януари 1955 г.** ОПЗ съдържа съществена новост в осигурителното право. В пенсионната сметка вече **няма признати периоди**. В бъдеще всички тези придобити периоди ще бъдат вписвани като осигурителни периоди/периоди с платени вноски в личната пенсионна сметка. Но и за тези периоди трябва да бъдат заплатени вноски. При всички положения не от самото осигурено лице, а от съюз, служба на трудовия пазар или обществен фонд. За периодите в училище/университет от 1-ви януари 2005 г. е въведено специално (допълнително) самоосигуряване, което съответства до голяма степен на закупуване (при всички случаи без „допълнителна вноска за риск“).

Пенсия за възраст

Настъпване на осигурителен случай

- мъже: навършване на 65 години
- жени: навършване на 60 години

Общи изисквания за право на получаване на пенсия

- 180 осигурителни месеци през последните 360 календарни месеци преди деня на падеж или
- 180 месеци с платени вноски в задължителното осигуряване, респективно доброволното осигуряване или

- 300 осигурителни месеци до деня на падеж, при което признатите месеци се броят чак от 1.1.1956 г.

Специални права на получаване на пенсия при този тип пенсия не са предвидени.

Пенсия за възраст съгласно Общия пенсионен закон (ОПЗ)

С ОПЗ заедно със съществуващата форма на пенсия за възраст е въведена и „нова“ пенсия за възраст с опростени условия за получаване.

- **възраст за получаване**
мъже: 65 години
жени: 60 години
- **минимален осигурителен период**

180 осигурителни месеци (с платени вноски), от които минимум 84 въз основа на трудова дейност.

За тази форма на пенсия за възраст могат да се признаят само осигурителни месеци (с платени вноски), съгласно ОПЗ.

Изключение:

- майчинство преди 1-ви януари 2005 г.
- самоосигуряване за периоди на грижи за дете с увреждания преди 1-ви януари 2005 г.
- преференциално допълнително осигуряване за периоди на грижи за роднина преди 1-ви януари 2005 г.
- периоди на грижи за тежко болен преди 1-ви януари 2005 г.

Диаграма:

Състояние на пенсиите по типове, декември 2010 г.

Вдовишки пенсии 424 120

Пенсии за сираци 49 183

Вдовишки пенсии 42 426

Пенсии за инвалидност¹: 209 431

Пенсии за възраст²: 1 494 763

1. Пенсии за инвалидност, професионални пенсии (нетрудоспособност), преди 60-65 години

2. Включително пенсии за инвалидност, професионални пенсии (нетрудоспособност), преди 60-65 години

МЪЖЕ		ЖЕНИ	
Ако осигуреният е навършил 61 ½ години	Възраст за предварителна пенсия	Ако осигуреният е навършил 56 ½ години	Възраст за предварителна пенсия
от 1-ви януари 2011 г. до 31-ви март 2011 г.	63 години 11 месеци	от 1-ви януари 2011 г. до 31-ви март 2011 г.	58 години 11 месеци
от 1-ви април 2011 г. до 30-ти юни 2011 г.	64 години	от 1-ви април 2011 г. до 30-ти юни 2011 г.	59 години
от 1-ви юли 2011 г. до 30-ти септември 2011 г.	64 години 1 месец	от 1-ви юли 2011 г. до 30-ти септември 2011 г.	59 години 1 месец
от 1-ви октомври 2011 г. до 31-ви декември 2011 г.	64 години 2 месеца	от 1-ви октомври 2011 г. до 31-ви декември 2011 г.	59 години 2 месеца
от 1-ви януари 2012 г.	64 години 3 месеца	от 1-ви януари 2012 г.	59 години 3 месеца

до 31-ви март 2012 г.		до 31-ви март 2012 г.	
от 1-ви април 2012 г. до 30-ти юни 2012 г.	64 години 4 месеца	от 1-ви април 2012 г. до 30-ти юни 2012 г.	59 години 4 месеца
от 1-ви юли 2012 г. до 30-ти септември 2012 г.	64 години 5 месеца	от 1-ви юли 2012 г. до 30-ти септември 2012 г.	59 години 5 месеца
от 1-ви октомври 2012 г. до 31-ви декември 2012 г.	64 години 6 месеца	от 1-ви октомври 2012 г. до 31-ви декември 2012 г.	59 години 6 месеца
от 1-ви януари 2013 г. до 31-ви март 2013 г.	64 години 7 месеца	от 1-ви януари 2013 г. до 31-ви март 2013 г.	59 години 7 месеца
от 1-ви април 2013 г. до 30-ти юни 2013 г.	64 години 8 месеца	от 1-ви април 2013 г. до 30-ти юни 2013 г.	59 години 8 месеца
от 1-ви юли 2013 г. до 30-ти септември 2013 г.	64 години 9 месеца	от 1-ви юли 2013 г. до 30-ти септември 2013 г.	59 години 9 месеца
от 1-ви октомври 2013 г. до 31-ви декември 2013 г.	64 години 10 месеца	от 1-ви октомври 2013 г. до 31-ви декември 2013 г.	59 години 10 месеца
от 1-ви януари 2014 г. до 31-ви март 2014 г.	64 години 11 месеца	от 1-ви януари 2014 г. до 31-ви март 2014 г.	59 години 11 месеца
от 1-ви април 2014 г.	65 години	от 1-ви април 2014 г.	60 години

**Предварителна пенсия за възраст поради дългогодишно осигуряване
Настъпване на осигурителен случай**

- мъже: навършване на 61 ½ години
- жени: навършване на 56 ½ години

От 1-ви юли 2004 г. възрастта за получаване на предварителна пенсия за възраст постепенно се увеличава. Затова първо трябва да се обърне внимание на това, кога осигуреното лице навършва 61 ½, респективно 56 ½ години. В съответствие с тази дата (тримесечие) се изчислява фактичката дата на настъпване на право на пенсия.

Общи предпоставки за право на пенсия (минимални периоди на осигуряване)

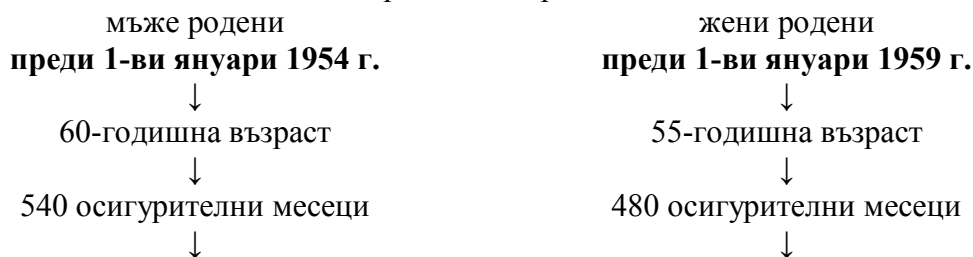
- 240 осигурителни месеци през последните 360 календарни месеци (рамков период) преди деня на падеж или
- 240 месеци с платени вноски в задължителното осигуряване.

Специални условия за право на пенсия

- В деня на падеж са необходими
 - 450 осигурителни месеца за изчисляване на сумата или
 - 420 месеца на плащане на вноски в задължителното осигуряване.
- В пенсионното осигуряване няма задължително осигуряване съгласно Закона за общо социално осигуряване, Закона за социалното осигуряване в занаятите, Закона за социалното осигуряване на фермерите или Закона за социалното осигуряване в свободните професии. Няма други самостоятелни дейности или дейности на трудов договор, ако месечния доход надхвърля сумата на минималната граница (2011: 374,02 евро).

Пенсии със съответно по-дълъг период на плащане на вноски при предварителното пенсиониране поради дългогодишно осигуряване се изключват от въведеното увеличение на възрастта за пенсиониране чрез пенсионната реформа 2000, респективно от 1-юли 2004 г. (постановление за работници)

Разпореждане за работници

включително

- максимум 60 осигурителни месеци майчинство
- осигурителни месеци с плащане на седмични пари
- максимум 30 осигурителни месеца запас/военна служба
 - осигурителни месеци с плащане на болнични
- осигурителни месеци според Закона за социалното осигуряване в занаятите и Закона за социалното осигуряване на фермерите преди въвеждане на задължително осигуряване

За родените след 1954 г. (мъже) и след 1959 г. (жени) във връзка с възможно най-ранната дата за пенсиониране при постановлението за работници има т. нар. „постановление за редуциране“ (при осигурени с висок доход).

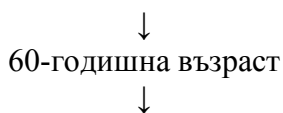
МЪЖЕ			ЖЕНИ		
Дата на раждане	Възраст за пенсиониране	необходими месеци с платени вноски	Дата на раждане	Възраст за пенсиониране	необходими месеци с платени вноски
след 01.01.1954 г.	62 години	540	01.01.1959-31.12.1959	57 години	504
			01.01.1960-31.12.1960	58 години	516
			01.01.1961-31.12.1961	59 години	528
			01.01.1962-31.12.1963	60 години	540
			02.12.1963-01.06.1964	60,5 години	540
			02.06.1964-01.12.1964	61 години	540
			02.12.1964-01.06.1965	61,5 години	540
			след 02.06.1965	62 години	540

Към необходимия брой месеци с платени осигурителни вноски се причисляват само:

- месеци с платени осигурителни вноски въз основа на **трудова дейност**
 - максимум 60 осигурителни месеци майчинство
 - осигурителни месеци с плащане на седмични пари
 - максимум 30 осигурителни месеца запас/военна служба

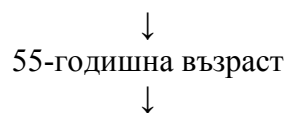
Разпореждане за работници, работещи тежък физически труд
 мъже родени от

1-ви януари 1954 г. до 31-ви декември 1958 г.

жени родени от

1-ви януари 1959 г. до 31-ви декември 1963 г.

- условия като „нормално“ постановление за работници (не такова с редуциране)
- допълнително 120 месеци с платени вноски в рамките на последните 240 календарни месеци въз основа на дейност, която е особено натоварваща физически и психически (директива на Федералното министерство).

Пенсиониране в година по желание на пенсионера

Въпреки че този тип пенсия е регулиран в ОПЗ, родените преди 1-ви януари 1955 г. също могат да имат право на него. Благодарение на това пенсията за възраст се отпуска преди достигане на регулярната възраст за пенсиониране (със съответните намаления).

- **навършена възраст за пенсиониране**
Мъже и жени: 62 години (за жените засега няма значение)
- **минимален осигурителен период**
450 осигурителни месеци за изчисляване на сумата, съгласно ОПЗ, но и съгласно Закона за общо социално осигуряване, Закона за социалното осигуряване в занаятите, Закона за социалното осигуряване на фермерите или Закона за социалното осигуряване в свободните професии.
- Няма задължително осигуряване или друга дейност (допустима граница 2011 г.: месечно 374,02 евро).

Пенсия за тежка работа

Тук става дума за втора форма на предишно право на пенсия за възраст преди настъпване на регулярната възраст за пенсиониране, съгласно ОПЗ. Както и при пенсионирането в година по желание на пенсионера, тази пенсия може да бъде отпусната и на родени преди 1-ви януари 1955 г.

- **навършена възраст за пенсиониране**
Мъже и жени: 60 години (за жените засега няма значение)
- **минимален осигурителен период**
540 осигурителни месеци съгласно ОПЗ, но и съгласно Закона за общо социално осигуряване, Закона за социалното осигуряване в занаятите, Закона за социалното осигуряване на фермерите или Закона за социалното осигуряване в свободните професии, от които минимум 120 месеци в рамките на последните 240 календарни месеци преди деня на падеж.
- Няма задължително осигуряване или друга дейност (допустима граница 2011 г.: месечно 374,02 евро).

Федералният министър на социалната сигурност, защитата на поколенията и потребителите постанови чрез **директива**, при какви трудови условия в рамките на един календарен месец се извършва тежка физическа работа.

ВНИМАНИЕ: Да не се бърка с постановлението за работници, работещи тежък физически труд!

Федералният министър на социалната сигурност, защитата на поколенията и потребителите постанови чрез **директива**, при какви трудови условия в рамките на един календарен месец се извършва тежка физическа работа.

Пенсия поради намалена трудоспособност (неработоспособност)

За работещите при намалена трудоспособност (нетрудоспособност) има следните пенсии:

- Пенсия за инвалидност (пенсионно осигуряване на работници)
- Пенсия за нетрудоспособност в професията си (пенсионно осигуряване на чиновници)
- Пенсия за миньори (пълна) (пенсионно осигуряване за миньори)
- Пенсия за неработоспособност (пенсионно осигуряване за самоосигуряващи се)

Настъпване на осигурителен случай

- Наличие на инвалидност (нетрудоспособност в професията си, неработоспособност) за вероятен срок от шест месеца
- Различни понятия за инвалидност за квалифицирани и усвоени професии, респективно за неквалифициран труд.
- Професионална защита при квалифицирани или усвоени професии и чиновнически професии, отчасти и при самостоятелните дейности.
- За осигурени с неквалифицирани или усвоени професии след 50-годишна възраст се предвижда „разпореждане при тежки случаи“ при определени предпоставки.
- След 57-годишна възраст (независимо от пола) за всички професионално групи (също неквалифицирани) има силна професионална защита, ако през последните 180 календарни месеци поне 120 календарни месеци е упражнявана една и съща дейност.

Общи условия за отпускане на пенсия

- 60 осигурителни месеци в рамките на последните 120 календарни месеци (рамков период) при ден на падеж преди навършване на 50-годишна възраст. След навършване на 50-годишна възраст е необходим по един осигурителен месец за всеки следващ месец от живота до максималния размер от 180 осигурителни месеци. В тези случаи рамковият период се увеличава с два календарни месеца за всеки следващ месец от живота.
- Условията за получаване на пенсия за изпълнени при всички случаи, когато лицето има
- 180 месеци с платени вноски в задължителното осигуряване или в доброволното осигуряване или
- 300 осигурителни месеци (признати месеци след 1.1.1956 г.).

Специални условия за право на пенсия

- Няма право за професионална рехабилитация освен ако тези мерки не са целесъобразни, респективно допустими.
- Все още не са изпълнени условията за (предварително) пенсиониране по възраст.

Други постановления

- Принцип „рехабилитация преди пенсия“, заявлението за пенсия за инвалидност (нетрудоспособност в професията си, неработоспособност) важи също и като заявление за рехабилитация.
- Преквалификация в дадена дейност, за която осигуреното лице може да бъде обучено успешно чрез мерки за професионална рехабилитация.
- Принципно определяне на срок на пенсията за максимум 24 месеца. След това ново определяне на срок за евентуално максимум 24 месеца, ако осигуреното лице заяви това в рамките на три месеца след изтичане на предишния срок.
- Безсрочно признаване се приема само въз основа на физическо или психическо състояние на трайна инвалидност (нетрудоспособност в професията си, неработоспособност).

www.sozialversicherung.at

Чрез кликване с мишката към социалното осигуряване!

Тук ще намерите всичко – от информация до формуляр на заявление!

Колко висока е моята пенсия?

Пенсията трябва да е заместител на прекратения чрез пенсионирането доход от трудова дейност, който заместител зависи от продължителността на осигуряването. Но поради честите промени в дохода, от който се плащат задължителните вноски, при изчисляване на пенсията (=основа за изчисление) не се взема последния доход преди деня на падеж, а средна стойност на дохода, от който се плащат задължителните вноски (основи за вноски).

Размерът на пенсията се изчислява чрез умножение на цялата основа за изчисление с определена процентна ставка – според броя на осигурителните месеци.

Тази система за изчисление се прилага и за осигурени лица, които са родени **преди 1-ви януари 1955 г.** За части от изплащаните суми до 31-ви декември 2004 г. това изчисление важи и за осигурени лица, чиято рождена дата е след 1-ви януари 1955 г. (паралелно изчисление).

Основа за изчисление

За определяне на основата за изчисление през 2010 г. се взимат 264 месеци плащани осигуровки (=“най-добрите 22 години“) с максимални месечни общи осигурителни основи (заплата заедно с пропорционалните допълнителните плащания).

Следва постепенно генерално увеличение на пресмятания период на „най-добрите 40 години“ (480 месеци плащани осигуровки), независимо от типа пенсия:

за 2012 г. = 288 месеци плащани осигуровки

за 2013 г. = 300 месеци плащани осигуровки

за 2014 г. = 312 месеци плащани осигуровки

за 2015 г. = 324 месеци плащани осигуровки

...

за 2023 г. = 420 месеци плащани осигуровки

за 2024 г. = 432 месеци плащани осигуровки

за 2025 г. = 444 месеци плащани осигуровки

за 2026 г. = 456 месеци плащани осигуровки

за 2027 г. = 468 месеци плащани осигуровки

от 2028 г. = 480 месеци плащани осигуровки

Този период за изчисляване на пенсията се намалява с

- периоди на майчинство, за всяко дете с максимум 36 месеца;
- периоди на грижи за близък роднина.

Пресмятаното време не може да бъде по-малко от 180 месеци с плащани вноски. Ако най-високият доход е бил през последните години (максимална осигурителна основа), за 2011 г. се получава максимална основа за изчисление от 3 608,93 евро (най-добрите 23 години).

Основа за изчисление за периоди на майчинство

Периодите на майчинство в страната се признават при наличие на условия като осигурителни периоди в пенсионното осигуряване. Те се влияят върху размера на пенсията. За периоди на майчинство се предвижда специална основа за изчисление: основа за изчисление за 2011 г.: 920,34 евро.

Обща основа за изчисление

Ако поради признаване на периоди на майчинство съществуват две основи за изчисление, пресмятането на пенсията става на база премерена средна стойност на тези основи за изчисление (обща основа за изчисление). Ако не са налични периоди на майчинство, то общата основа за изчисление съответства на основата за изчисление (въз основа на дохода).

Осигурителни месеци – размер на пенсията

За размера на пенсията освен това от значение е и броят на осигурителните месеци. Осигурителните периоди могат да бъдат периоди с плащани вноски или признати периоди. Принципно те се обобщават като осигурителни месеци.

За **всеки дванадесет осигурителни месеци** се предвиждат нормирани 1,78 % от общата основа за изчисление - независимо от броя на годините с платени вноски. Остатък от по-малко от дванадесет месеци съответно се изчислява пропорционално. Това изчисление не касае **регулярната пенсия за възраст** (мъже на 65 години и жени на 60 години).

Среден размер на пенсиите за възраст ¹ през декември 2010 г.			
	Мъже + жени	Мъже	Жени
Всички пенсионни осигурявания	1088	1411	836
Пенсионно-осигурителен институт - работник	832	1081	612
Пенсионно-осигурителен институт - чиновник	1394	1871	1094
Осигурителният институт за железниците и рудодобива – за железниците	1221	1449	879
Осигурителният институт за железниците и рудодобива – за рудодобива	1679	1756	1154
Социално-осигурителен институт на занаятчиите	1305	1568	974
Социално-осигурителен институт на фермерите	705	1019	520
Осигурителен институт на австрийските нотариуси	5261	5278	3488

1 Включително пенсии за инвалидност, професионална нетрудоспособност и неработоспособност след 60/65 години и включително изравнителната добавка и детската надбавка (без парите за отглеждане и семейни помощи).

Редуцирането на получаваната пенсия преди регулярното време за пенсия възлиза на 4,2 % от пенсията за дванадесет месеци. Размерът на намалението е ограничен на максимум 15 % от пенсията. Ако става дума за пенсия за инвалидност, професионална нетрудоспособност или неработоспособност максималното редуциране от 2012 г. е само 13,8 %.

При всички пенсии с падеж след 1.1.2004 г. (нова пенсия) се прави сравнително изчисляване. За тази цел една сравнителна пенсия се съпоставя с новата пенсия чрез прилагане на валидната правна основа от 31.12.2003 г. През 2011 г. към 93,25 % от пенсиите попадат в правното положение от 31.12.2003 г. (покриване на загуба).

Пенсиониране според регулярната възраст за пенсия

Осигурени лица, които подават заявление за пенсиониране чак след достигане на регулярната възраст за пенсиониране, получават за всеки 12 месеца отложено пенсиониране 4,2 % от пенсията. Максималният размер в тези случаи възлиза на максимум 91,76 % от най-високата приложима изчислителна основа.

Пенсия за възраст и трудов доход

Ако по време на получаване на пенсия за възраст лицето работи, това няма влияние върху размера на пенсията – независимо от получавания доход от работата. Ако заедно с получаваната пенсия за възраст лицето работи и се осигурява пенсионно в задължителното осигуряване, според календарната година то получава допълнително увеличение на пенсията.

Предварителна пенсия за възраст и трудов доход

Предварителните пенсии за възраст при дългогодишно осигуряване отпадат от деня, в който се преведе вноската в задължителното пенсионно осигуряване или от деня, в който се започне друга самостоятелна дейност или дейност на трудов договор с доход над минималната граница (2011: 374,02 евро на месец). След прекратяването на подобна дейност предварителните пенсии за възраст се подновяват.

Размер на пенсията за инвалидност, професионална нетрудоспособност или неработоспособност

Точно при тази осигурителна група, която повечето пъти поради (принудителното) пенсиониране и въз основа на възрастта разполага с малко осигурителни месеци, фиктивно се начисляват осигурителни месеци. Ако датата на пенсиониране е преди навършване на 60 години, към осигурителните месеци на лицето се причислява и времето между датата на пенсиониране и първо число на месеца след навършване на 60 години. При такова увеличение при всички случаи не трябва да се надхвърлят 60% от максималната приложима основа за изчисление, освен ако отпуснатата пенсия въз основа на фактическите осигурителни месеци не е по-висока.

Пенсия за инвалидност, професионална нетрудоспособност или неработоспособност и трудова дейност

Ако заедно с пенсията се получава и доход от трудова дейност, при което сумата надвишава минималната граница, се отпуска само частична пенсия. Размерът на частичната пенсия зависи от общия доход (пенсия + доход от трудова дейност), при което за незначителен се смята общ доход от 1 049,65 евро (2011 г.). Намалението на пенсията не може да надвишава 50 %.

Детска надбавка

За всяко дете до 18-годишна възраст – при ученици или професионално обучение, както и при неработоспособност на детето и по-голяма възраст – към пенсията (не и към наследствена пенсия) се плаща детска надбавка, заедно с държавната семейна помощ. За едно и също дете детската надбавка получава само едно лице (пенсионер). Детската надбавка възлиза на месечно 29.07 евро за всяко дете.

Изравнителна добавка

В австрийското пенсионно осигуряване няма минимална пенсия. Предвидено е обаче получаващите по-ниски пенсии, които нямат други или имат само малки други приходи или права за подпомагане, да получават изравнителна добавка към пенсията (социална помощ от държавата при законно постоянно пребиваване в страната). За собствени и наследствени пенсии годишно се определя норматив, който трябва да гарантира минимален доход. Ако сумата на пенсията, други причислени нетни доходи и помощи не достига този норматив, тогава изравнителната добавка покрива разликата.

Отпускане на пенсия

Пенсиите за възраст и инвалидност се отпускат от деня на изпълнение на условията за отпускането им, ако тази дата съвпада с първо число на месеца, в останалите случаи от първо число на месеца след изпълнение на условията за отпускане. Заявлението трябва да бъде подадено в рамките на един месец след изпълнение на условията за отпускането. Ако заявлението бъде подадено по-късно, пенсията се плаща от датата на отпускането □.

За отпускане на пенсия при осигурителни случаи намалена трудоспособност или неработоспособност е необходимо да се посочи и вида на дейността, въз основа на която лицето е инвалид (нетрудоспособно за професията, неработоспособно), освен ако лицето не получава помощи от трета степен. Накрая законодателят предвижда, в случай на отпускане на рехабилитационни мерки пенсиите за намалена трудоспособност (нетрудоспособност) да се отпускат чак тогава, когато не може да бъде повлияно върху възстановяването на лицето с цел връщането му на работа. Наследствените пенсии се отпускат от деня след датата на настъпване на осигурителния случай (датата на смъртта), ако заявлението е подадено в рамките на шест месеца, в противен случай от деня на подаване на заявлението.

13-та и 14-та пенсия

Пенсиите се плащат всеки месец за предходния. Към пенсиите през месеците април и октомври се отпускат и допълнителни плащания. По този начин годишно се плащат 14 пенсии.

Изравнителна добавка – норматив (1-ви януари 2011 г.)	
Пенсии за възраст и инвалидност	
за неженени	793,40 евро

за съпрузи	1 189,56 евро
увеличение за дете	122,41 евро
Вдовишки пенсии - жени	793,40 евро
Вдовишки пенсии – мъже	793,40 евро
Пенсии за сираци до 24 години	
Полусираци	291,82 евро
Пълни сираци	438,17 евро
Пенсии за сираци след 24 години	
Полусираци	518,56 евро
Пълни сираци	793,40 евро

Размер на пенсията за възраст (инвалидност) според общия пенсионен закон (ОПЗ)

За всички осигурени лица, родени **след 1-ви януари 1955 г.**, от 1-ви януари 2005 г. е разкрита **пенсионна сметка** в Главния съюз, от която могат да бъдат удостоверени наличните права за пенсия на лицето.

При пенсиониране от състоянието на сметката (**общ кредит**) се изчислява размерът на пенсията. Пенсионната сметка всяка година се приспособява към актуалното състояние и по този начин се актуализира.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЕНСИОННАТА СМЕТКА (СЪОБЩЕНИЕ ЗА СМЕТКАТА за осигуреното лице)

1. Осигурителни основи (извънредни плащания) от съответната календарна година
2. Събрани вноски за тази година
3. частичен кредит, придобит тази година
4. общ кредит

Съобщението за сметката може да бъде изискано от всеки осигурен в компетентното пенсионно осигуряване. Ако електронната карта вече е регистрирана като „гражданска карта“, електронният достъп до сметката може да се осъществи по интернет. При всички положения за това е необходимо и продавано четящо устройство.

Изчисление на частичния кредит

годишната осигурителна основа x 0,0178 (процентната ставка на сметката = 1,78 %) = частичния кредит

Сумата на частичния кредит на съответната календарна година показва (повишената номинална стойност) целия кредит.

Размерът на месечната пенсия се получава от изчисления в деня на падеж общ кредит, разделен на 14. При наличието на допълнително доброволно осигуряване се добавя и увеличената сума.

Редуциране

При пенсиониране преди регулярната възраст за пенсия (мъже 65 години или жени 60 години) за **всеки месец пенсията се намалява с 0,35 %**. Намалението не трябва да надхвърля 15 % от пенсията. При пенсии за инвалидност, професионална нетрудоспособност или неработоспособност максималното редуциране от 2012 г. е максимум 13,8 %.

Според ОПЗ не се предвижда „покриване на загубите“, както е в Закона за общо социално осигуряване, Закона за социалното осигуряване в занаятите, Закона за социалното осигуряване в свободните професии или Закона за социалното осигуряване на фермерите. За **пенсия за тежка работа** се предвижда по-изгодно регулиране на редуцирането.

Пенсиониране според регулярната възраст за пенсия

При пенсиониране според регулярната възраст за пенсия за всеки следващ месец пенсията се увеличава с 0,35 % до максимум 12,6 %.

Паралелно изчисление

За осигурени лица, **родени след 1-ви януари 1955 г.**, които до 31-ви декември 2004 г. има минимум един признат осигурителен месец, се прави паралелно изчисление. Затова при пенсионирането се смятат **две фиктивни пенсии** с оглед на целия ход на осигуряване:

- **старата пенсия**

Изчисляване на пенсията с оглед на това, че старият закон (правно положение от 31.12.2004 г.) е бил валиден до пенсиониране;

- **пенсия според ОПЗ**

Изчисляване на пенсията с оглед на това, че новият закон (пенсионна сметка) е бил валиден от началото на хода на осигуряването.

Фактичката пенсия се определя според броя на осигурителните години по стария и по новия закон (принцип Pro-rata-temporis = съображение по отношение на времето).

Пример:

Осигурено лице, родено през декември 1959 г., има 45 осигурителни години, от тях 30 години преди 1.1.2005 г. и 15 години по новия закон. Фактичката пенсия се състои от две части; от две трети от старата пенсия (за 30 години) и една трета от пенсията по ОПЗ (за 15 години).

Определяне на размера на пенсията чрез паралелно пресмятане

Размер на старата пенсия: 2 160 евро, от тях $2/3 = 1\,440$, - евро

Размер на пенсията по ОПЗ: 1800 евро, от тях $1/3 = 600$, - евро

Размер на пенсията според паралелното пресмятане: 2 040,- евро

Размер на пенсията за инвалидност, професионална нетрудоспособност или неработоспособност според общия пенсионен закон (ОПЗ)

Чрез откриването на пенсионна сметка са необходими и специални предписания, които се прилагат, ако при преждевременна инвалидност регистрираният пенсионен капитал се окаже недостатъчен.

Основание за това са т. нар. причислени месеци, както и при валидните правни основи според Закона за общо социално осигуряване. При всички положения по-нататъшното изчисление се отличава с това, че причислените месеци увеличават общия кредит.

Условие за причислени месеци е и това, че пенсията за инвалидност трябва да е отпусната преди 60-годишна възраст. Причислените месеци не се взимат предвид, ако лицето има повече от 476 осигурителни месеци.

Наследствени пенсии

Вдовишки пенсии

Вдовишките пенсии възлизат между 0 % и 60 % от пенсията на починалия. Размерът на процентната става зависи от общия доход на наследника и от общия семеен доход, с който семейството е разполагало през последните две календарни години преди смъртта на един от партньорите. Ако за наследника е по-изгодно, могат да се вземат предвид и последните четири календарни години. Ако вдовишката пенсия, заедно с друг личен доход не достигне 1 716,63 евро (2011 г.), пенсията съответно се увеличава. 60 % обаче в никакъв случай не бива да се прехвърлят.

Ако сумата на една вдовишка пенсия, заедно с лична пенсия и/или доход от трудова дейност на наследника надхвърли удвоената максимална осигурителна граница (2011: 8400 евро), вдовишката пенсия се намалява с превишаващата сума до нула.

Пенсия на разведени съпрузи

Ако при смъртта на дадено осигурено лице неговият съпруг/неговата съпруга е имал/а право на издръжка или ако такава (без да има право на това) е фактически изплащана, при всички положения се полага вдовишка пенсия. Размерът на пенсията по принцип е ограничен до този на полагаемата издръжка.

Пенсия за сираци

Сираците без един родител получават 24 %, а сираците без двама родители 36 % от пенсията на починалия (починалите). Пенсиите за сираци се изплащат принципно до 18-годишна възраст, при обучение в училище и професионално образование или при неработоспособност при специално заявление пенсията може да бъде удължена.

Особености при вдовишките пенсии и пенсиите за сираци

Времево ограничение: Вдовишката пенсия се изплаща само до изтичане на 30 календарни месеци след месеца на смъртта на осигурения съпруг,

- ако живият съпруг/живата съпруга не е навършил/а 35 години при настъпване на осигурителния случай при смъртта на осигуреното лице; вдовишка пенсия се изплаща без ограничение във времето, ако бракът е съществувал вече десет години;
- ако бракът е приключил в определен момент, в който починалият вече има право (има издадено решение) на пенсия за възраст или инвалидност; без времево ограничение вдовишка пенсия се изплаща, когато
 - бракът е продължил минимум три години и разликата във възрастта на съпрузите не е повече от 20 години;
 - бракът е продължил минимум пет години и разликата във възрастта на съпрузите не е повече от 25 години;
 - бракът е продължил минимум десет години и разликата във възрастта на съпрузите е повече от 25 години;
- ако бракът е приключил в момент, в който починалият вече е прехвърлил 65 години (починалата съпруга е прехвърлила 60 години) и все още не получава пенсия; без времево ограничение в този случай вдовишка пенсия се изплаща, ако бракът е продължил минимум две години.

Вдовишка пенсия се отпуска за неограничен период и във всички случаи,

- когато по време на брака се е родило дете (легитимно). Също така, ако при смъртта на съпруга вдовицата е била бременна или
- когато живеят съпруг/живата съпруга при изтичане на срока за изплащане на пенсията е инвалид. Отпуснатата за 30 месеци вдовишка пенсия при такива случаи се удължава за периода на инвалидност.

Следващ брак

Правото на вдовишка пенсия се преустановява без друга процедура, когато получателят на тази пенсия отново встъпи в брак.

Ако става дума за неограничена във времето вдовишка пенсия, при повторен брак лицето получава еднократна компенсация в размер на 35 месечни пенсии (без изравнителна добавка).

Здравна превенция

Като мерки за здравна превенция пенсионно-осигурителните дружества могат да предоставят престои в курорти и санаториуми, респективно добавки за такива. Освен това съществува и настаняване в лечебни заведения, които служат предимно за рехабилитация. За тази цел пенсионно-осигурителните дружества управляват такива.

Ако бъде предоставена мярка за здравна превенция в собствена институция или институция, с която пенсионно-осигурителното дружество има сключен договор, на осигуреното лице се отпуска допълнителна сума, която покрива минимум 7,00 евро и максимум 17,00 евро (2011 г.) от сумата за един ден пребиваване в заведението, въз основа на икономическите и социалните отношения на осигуреното лице.

Социално осигуряване извън граница

Междудържавно социално осигуряване по отношение на 45 държави.

А) Двустранни спогодби

Международните отношения на Австрия в областта на социалното осигуряване са трайно изградени преди повече от 50 години. Австрия е сключила двустранни „Спогодби за социална сигурност“ с множество държави, които като цяло се основават на следните основни принципи:

- Еднакво третиране за гражданите на държавата по договора в областта на социалната сигурност;
- Зачитане на придобитите осигурителни периоди в другата държава по договора с цел придобиване и запазване на право на пенсия;
- Изчисляване на австрийските пенсии според „директното пресмятане“ (изчисляването на пенсията става само с австрийските осигурителни периоди);
- Зачитане на случилите се в другата държава по договора трудови злополуки (професионални заболявания);
- Експорт на парични помощи за имащите право на такива в другата държава по договора;
- Помощи в областта на здравното осигуряване и осигуряването за трудова злополука чрез осигурително дружество в другата държава по договора.

Б) Многостранни спогодби

Заедно с двустранните спогодби има валидни и многостранни инструменти, а именно „Споразумението за Европейското икономическо пространство“, „Европейската спогодба за социална сигурност“ между Австрия, Люксембург, Турция, Холандия, Португалия, Белгия, Испания и Италия, както и „Многостранното споразумение“ между Австрия, Германия, Швейцария и Лихтенщайн.

Последната спогодба подsigурява преди всичко откриване и изчисляване на право на плащания в областта на пенсионното осигуряване, ако периодите на заетост са реализирани в три или във всичките четири държави.

В) Споразумение за Европейското икономическо пространство/Европейския съюз

С влизане в сила на многостранното „Споразумение за Европейското икономическо пространство“ (ЕИП-споразумение) в областта на социалната сигурност от 1-ви януари 1994 г. и в Австрия се прилага вторичното право на ЕС (в това число попадат преди всичко регламенти и директиви). С присъединяването на Австрия към Европейския съюз (ЕС) на 1-ви януари 1995 г., въз основа на вече валидните законови положения на ЕС под формата на ЕИП-споразумението в областта на социалната сигурност за работниците-мигранти, вече не са правени промени.

От 1-ви юни 2002 г. чрез Споразумението между Европейската общност и нейните държави членки от една страна и Швейцарската Република от друга страна за свободата на преселване в областта на социалната сигурност по отношение на Швейцария се прилагат основно разпоредбите на регламент (ЕИО) № 1408/71 и № 574/72.

Една от основните цели на правото на ЕС се състои в постигането на еднакво третиране и липса на дискриминация за жителите на държавите членки на ЕС, респективно държавите от ЕИП. Гражданите на ЕС, респективно на ЕИП имат правото да живеят и работят във всяка държава членка на ЕС и ЕИП. При преместване от една държава членка на ЕС или държава от ЕИП в друга, придобитите права в областта на социалната сигурност се запазват.

Това далеч не означава, че системите за социално осигуряване в ЕС или ЕИП са единни. В момента няма директиви, които да изискват хармонизиране на законовите положения в държавите членки на ЕС и ЕИП. В съответните документи е подчертано, че подобни стъпки не са предвидени и в бъдеще.

Докато **директивите** задължават да се направи определено приспособяване на вътрешнодържавното право, **регламентите** - като сключената от Австрия Спогодба за социална сигурност – имат задачата да координират националните законови положения, за което **обаче не се налага промяна на австрийските законови положения**, защото става дума за директно прилагано право.

Правото на ЕС ръководи социалната сигурност чрез прилагане на Регламенти (ЕО) № 883/2004 и № 987/2009, отчасти за подобряване на законовите положения въз основа на сключената от Австрия Спогодба за социална сигурност, при което най-важните изменения са в областта на здравното и пенсионното осигуряване.

Международни връзки на Австрия в областта на социалната сигурност					
Държава	Здравно осигуряване	Осигуряване за трудова	Пенсионно осигуряване	Осигуряване за безработица	Семейни помощи

		злополука			
А) Двустранни спогодби					
Австралия			х		
Босна и Херцеговина	х	х	х	х	
Чили			х		
Израел	х ¹	х	х	х	х
Канада (включително Квебек)			х		
Корея			х		
Косово ²	х	х	х	х	
Хърватия	х	х	х	х	
Македония	х	х	х	х	
Черна гора	х	х	х	х	
Филипините		х ¹	х		
Сърбия ²	х	х	х	х	
Тунис	х	х ¹	х		
Турция	х	х	х		
САЩ			х		
Б) Многостранни спогодби					
ЕИП - споразумение	х	х	х	х	х
Европейска спогодба			х		
Четиристранно споразумение			х		
В) Държави, в които се прилага правото на ЕС Белгия, България, Дания, Германия, Естония, Финландия, Франция, Гърция, Великобритания, Ирландия, Исландия, Италия, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, Малта, Холандия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Швеция, Швейцария, Словакия, Словения, Испания, Чехия, Унгария, Кипър ³					
	х	х	х	х	х

1. Не е безплатно медицинско обслужване
2. Спогодбата между Република Австрия и Федерална Република Югославия е прагматично прилагана до сключване на отделни спогодби с Република Сърбия и с Косово.
2. В момента само гръцката част.

Г) Регулации с международни организации

За служителите на международните организации със седалище в Австрия (Международна организация за атомна енергия МОАЕ), ОН-организация за индустриално развитие (ОНОИР), Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК), Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), Международния институт за приложен системен анализ (МИПСА), Международния

център за развитие на миграционната политика (МЦРМП), Главния комисар за бежанци на ООН (ООНГК), Постоянния секретариат на Споразумението за защита на Алпите (Алпийската конвенция), Подготвителната комисия на Организацията на Договора за пълна забрана на ядрени опити (ОДПЗЯО), Временния секретариат на Спогодбата за защита на Дунава (СЗД), Енергийната общност, Международната организация на криминалната полиция (МОКП-ИНТЕРПОЛ), Джойнт Виена Институт, Обединените нации и Споразумението от Васенаар) няма спогодби или законови регулации в областта на социалната сигурност. Въз основа на обмяна на ноти между Република Австрия и Обединените нации споразумението между Република Австрия и ОНОИР се прилага и за служителите на всички служби на Обединените нации, които са основани със съгласието на федералното правителство.

Друг договор с Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН) в Женева предвижда реинтеграция в областта на социалното осигуряване на работещите в тази организация австрийски граждани; за служителите на органите на ЕС (Съвета, Комисията, Парламента, Европейския съд и Европейската сметна палата, но и за служителите на Европейската инвестиционна банка) съществуват законови регулации относно пенсионното осигуряване в Закона за социално осигуряване на служители на ЕС (ЕСС-ЗСО).

Сигурност по време на отпуск

Здравно осигуряване по време на отпуск и командировка

По отношение на следните 37 държави, с които Австрия има сключена спогодба за социална сигурност, респективно в които се прилага правото на ЕС, защитата от страна на здравното осигуряване се гарантира и по време на отпуск:

Белгия, Босна и Херцеговина, България*, Дания*, Германия*, Естония*, Финландия*, Франция*, Гърция*, Великобритания*, Ирландия*, Исландия*, Италия*, Косово**, Хърватия, Латвия*, Лихтенщайн*, Литва*, Люксембург*, Малта*, Македония, Черна гора, Холандия*, Норвегия*, Полша*, Португалия*, Румъния*, Швеция*, Швейцария*, Сърбия, Словакия*, Словения*, Испания*, Чехия*, Турция, Унгария*, Кипър**

* Държави, в които се прилага правото на ЕС. Положение от юни 2011 г.

** В Косово в момента все още няма структури за здравно осигуряване, поради което не може да бъде приложена медицинска помощ от косоварско осигурително дружество. Вижте какви са действията в този случай в последния абзац „Отпуск или командировка в държава извън горния списък“.

Междудържавният талон за обслужване работниците, чиновниците и сключилите договор получават от работодателя си; на държавните служители, занаятчиите, фермерите и пенсионерите талона за обслужване се издава от компетентното здравно осигуряване. Във всички държави, в които се прилага правото на ЕС, се използва „Европейска здравноосигурителна карта“ (ЕЗОК), която в Австрия е нанесена на **обратната страна на електронната карта**. В случай на заболяване по време на престой в една от горепосочените държави, **в която се прилагат законовите положения на ЕО, ЕЗОК или „Временно удостоверение, заместващо Европейска здравноосигурителна карта“ (ВУ) се представят директно от**

осигуреното лице, без осигурителя в държавата на престой да взима участие в процедурата.

В държавите със сключен договор **Босна и Херцеговина, Хърватия, Македония, Черна гора, Сърбия, както и Турция**, талонът за обслужване се представя на осигурителя в държавата на престой – поинтересувайте се на място за адреса му – и се заменя с валидно в съответната държава удостоверение за право на обслужване. С това удостоверение могат да Ви бъдат предоставени медицинска помощ, лекарства и болнични грижи за сметка на компетентното австрийско здравно осигуряване.

Ако отпуската или командировката не са в една от горепосочените държави, вие трябва първоначално сами да заплатите възникналите разходи за лечение.

Австрийското здравно осигуряване гарантира покриването на възникналите по време на отпуск разходи за лечение срещу представяне на хонорарни листи, фактури от болници или аптеки, но само в размер на лечението, което в този случай би било приложено в Австрия, в случай на командировка принципно работодателят е задължен да покрие тези разходи.

Подписаната Деница Светославова Камбурова, удостоверявам верността на извършения от мен превод от немски на български език на приложения документ .

Преводът се състои от 27 страници.

Преводач:

Деница Светославова Камбурова